

SAMMENHÆNG, SYNERGI OG SAMARBEJDE

Strategisk handlingsplan 2014-16
Det Internationale Kulturpanel

SAMMENHÆNG, SYNERGI OG SAMARBEJDE
STRATEGISK HANDLINGSPLAN 2014-16
DET INTERNATIONALE KULTURPANEL

Udgivet i december 2013 af

Kulturministeriet

Nybrogade 2

1203 København K

Forsideillustration: Rene Schmidt for Kulturministeriet

Rapporten kan læses og downloades

på Kulturministeriets hjemmeside

www.kum.dk

INDHOLD

1. Summary	4
2. Resume	7
3. Indledning	10
4. Principper, målsætninger, succeskriterier og metoder	15
4.1. Principper	15
4.2. Målsætninger	16
4.3. Succeskriterier	19
4.4. Arbejdsmetoder	19
5. Tværgående temaer	22
5.1. Bæredygtighed	23
5.2. Børne- og ungekultur	25
5.3. Dialog, demokrati og deltagelse	26
6. Geografiske indsatsområder	28
6.1. BRIKS-landene: Brasilien, Rusland, Indien, Kina og Sydafrika	30
6.1.1. Brasilien	30
6.1.2. Rusland	32
6.1.3. Indien	33
6.1.4. Kina	34
6.1.5. Sydafrika	35
6.2. Mellemøsten: Levanten, Nordafrika og Golfen	36
6.2.1. Levanten og Nordafrika	37
6.2.2. Golfen	38
7. Samarbejde om strategiske begivenheder	40
8. Kommunikation og presse	43

1.

SUMMARY

A new Strategic Action Plan for 2014-16

The International Culture Panel¹ is a cross-ministerial collaboration between the Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Business and Growth and the Ministry of Culture. The purpose of the panel is to bring together an array of prominent cultural institutions in order to strengthen the cultural exchange and give it a shared focus.

With this common strategic action plan for 2014-16 the International Culture Panel has a foundation for continuing its strategic cooperation.

Purpose

The overall aim of the strategic action plan is to increase Denmark's cultural exchange with foreign countries and strengthen the internationalisation of Danish cultural life, and must practically contribute to the fulfilment of *the four purposes of the international cultural exchange*, which are: 1) development and renewal of Danish arts and culture, 2) promotion of Denmark as a country, 3) furthering of cultural export, and 4) furthering of intercultural dialogue. The purposes are of equal value and all originate within the intrinsic value of arts and culture.

With this action plan, the members of the Culture Panel have determined common purposes, objectives, principles for cultural exchange, criteria of success, and work methods. The Panel has, furthermore, chosen to focus on three cross-sectional themes, and combined these with two geographical areas of focus for the coming three-year period. Additionally, the members will collaborate on strategic events.

---

¹ The members of the International Culture Panel are: The Danish Arts Council (as of Jan. 1st-2014 The Danish Arts Foundation), The Danish Cultural Institute, Danish Architecture Centre, Danish Design Centre, Danish Film Institute, Centre for Culture and Development, Danish Agency for Culture, Ministry of Foreign Affairs of Denmark, Ministry of Business and Growth Denmark and the Ministry of Culture Denmark.

Vision

The Culture Panel's *vision* for Denmark's international cultural exchange is to:

Strengthen the connections between Denmark and the surrounding world through the encounter with other cultures and countries, and as part hereof, to *contribute* with meaningful narratives, *further* reciprocal inspiration and cooperation as well as *facilitate* human and societal development.

Thematic and Geographical Focus

With this vision in mind, the Cultural Panel has chosen the following cross-sectional themes and geographical areas of focus:

Cross-sectional themes

- Sustainability.
- Children/Youths.
- Dialogue, Democracy and Participation.

Geographical areas of focus

- The BRICS-countries – defined as Brazil, Russia, India, China and South Africa.
- The Middle East – divided into the Levant, North Africa and the Gulf States.

Collaboration on strategic events comes in addition to these areas of focus. These can be cultural world events with regional or global impact, as well as other cultural events, e.g. in the form of celebrations of famous cultural figures, the Royal Family's visits, or culture and business promotions abroad.

Principles

With the strategic action plan for 2014-16, the Culture Panel has agreed upon a set of five shared principles for Cultural Exchange:

- The first principle is the understanding that the implementation of any initiative or project first and foremost must be based on the *high cultural or artistic quality* herein.
- The second principle is to ensure that cultural exchange projects are embraced by the audiences in the recipient countries. This is done by securing *outside interest, reciprocity and local anchorage* as a part of any project.
- The third principle is to make sure that the cultural exchange initiatives include a measure of longevity. This is done by including a *long term perspective, sharing of knowledge and network organisation* in the planning and implementation of any exchange project.

- The fourth principle is to base projects on the people involved whenever possible, e.g. when projects seek to strengthen cooperation between involved agents. This is done by promoting a *bottom-up approach and facilitation of agent-to-agent cooperation* within projects.
- Finally, it is a fifth agreed upon principle to ensure high visibility and impact for any cultural exchange project. This is achieved by focussing on *target groups and visibility in the communication* of projects.

Coherence

As the title of the new action plan – coherence through synergy and cooperation – suggests, it is an integral part of the 2014-16 plan to ensure coherence within the various cultural exchange initiatives to come. It is important that this coherence is achieved both *internally* by cooperation and knowledge sharing between involved agents, and *externally* by securing a common focus in the communication of initiatives.

- As a part of ensuring *internal coherence* between the agents involved with cultural exchange projects and initiatives, the action plan details expanded coordination and sharing of knowledge. Amongst other things this includes the development of an organised form of idea gathering – the purpose of which is to facilitate the possibility of learning from each other's experiences, and thereby easing the implementation of new projects by building on previous practices. Similarly the plan mentions the development of a praxis of evaluation, which can measure the long term effects of larger cultural exchange initiatives.
- Ensuring *external coherence* in visibility, impact and communication of the cultural exchange with the surrounding world is a central component in the action plan. The action plan details a focus on making sure that cultural initiatives and projects are communicated in a coherent manner by being part of a common narrative. This ensures visibility, and thereby impact, for the shared projects. The plan similarly seeks to ensure greater awareness of the work of the International Culture Panel and greater inclusion of other relevant agents in the work of the Panel.

With the shared goals, methods, principles, integrated themes and geographical areas from the plan of action, it is the aspiration that the Culture Panel can strengthen its cooperation on international cultural exchange and better communicate the results of this cooperation in the period 2014-16.

2.

RESUME

Det Internationale Kulturpanel² er et tværministerielt samarbejde mellem Udenrigsministeriet, Erhvervs- og Vækstministeriet og Kulturministeriet. Panelets formål er at bringe en række prominente danske kulturinstitutioner sammen med henblik på at styrke den internationale kulturudveksling og give den et fælles fokus.

Med denne strategiske handlingsplan viderefører Det Internationale Kulturpanel sit strategiske samarbejde om Danmarks internationale kulturudveksling for årene 2014-2016.

Formål

Handlingsplanen sigter overordnet på at øge Danmarks kulturudveksling med udlandet og styrke internationaliseringen af dansk kulturliv og skal konkret bidrage til at opfylde *den internationale kulturudvekslings fire formål* om 1) udvikling og fornyelse af dansk kunst og kultur, 2) markedsføring af Danmark som land, 3) fremme af kultureksport og 4) fremme af interkulturel dialog. Formålene er ligeværdige og har deres udspring i *kunstens og kulturens egenverdi*.

Gennem handlingsplanen har Kulturpanelets medlemmer fastlagt fælles formål, målsætninger, kulturudvekslingsprincipper, succeskriterier og arbejdsmetoder. Panelet har endvidere for den treårige periode valgt at fokusere på tre tværgående temaer og kombinere dem med to geografiske satsningsområder. Derudover indgår et samarbejde om strategiske begivenheder.

---

² Det Internationale Kulturpanels medlemmer er: Statens Kunstråd (pr. 1 januar 2014 Statens Kunstfond), Det Danske Kulturinstitut, Dansk Arkitektur Center, Dansk Design Center, Det Danske Filminstitut, Center for Kultur og Udvikling, Kulturstyrelsen, Udenrigsministeriet, Erhvervs- og Vækstministeriet og Kulturministeriet.

Vision

Kulturpanelets *vision* for Danmarks kulturudveksling med udlandet er:

At *styrke* forbindelseslinjerne mellem Danmark og omverden gennem mødet med andre kulturer og lande og som led heri *bidrage* med vedkommende fortællinger om Danmark, *fremme* gensidig inspiration og samarbejde og *befordre* menneskelig og samfundsmæssig udvikling.

Tematisk og Geografisk Fokus

Med denne vision for øje har Kulturpanelet for perioden 2014-16 udvalgt følgende tværgående temaer og geografiske satsningsområder:

Tværgående temaer

- Bæredygtighed
- Børn/unge
- Dialog, demokrati og deltagelse.

Geografiske satsningsområder

- BRIKS-landene – defineret som Brasilien, Rusland, Indien, Kina og Sydafrika
- Mellemøsten – opdelt i områderne Levanten, Nordafrika og Golfen.

Hertil kommer samarbejdet om strategiske begivenheder, som kan være kulturelle verdensbegivenheder med regional eller global gennemslagskraft eller andre kulturelle begivenheder i form af f.eks. markeringer af berømte kulturpersonligheder eller Kongehusets besøg i udlandet samt kultur- og erhvervsfremstød.

Principper

Kulturpanelets fælles internationale kulturudvekslingsprincipper – kaldet IKP-principper – er fremadrettet:

- Høj kvalitet skal være udgangspunktet for ethvert initiativ og projekt.
- Fokus på at sikre interesse udefra, gensidighed og lokal forankring.
- Ethvert projekt skal have langsigtet perspektiv, videndeling og netværksorganisering.
- Fremme af bottom-up-tilgang og facilitering af aktør-til-aktør-samarbejde.
- Fokus på målgrupper, kommunikation og synliggørelse.

Målsætninger og Succeskriterier

For perioden 2014-16 vil Kulturpanelet have fokus på følgende konkrete målsætninger:

- Udbygget koordinering og videndeling og løbende drøftelser af principiel, strategisk og metodisk karakter
- Gennemførelse af fælles kulturudvekslingsprojekter
- Sikre sammenhæng og synlighed og dermed gennemslagskraft i de fælles projekter – med særligt fokus på kommunikation og markedsføring af projekter og budskaber
- Sikre større kendskab til Det Internationale Kulturpanels arbejde og større inddragelse af relevante øvrige aktører i panelets arbejde.

Til opfyldelse af målsætningerne er aftalt *succeskriterier* om bl.a. udvikling af idébanker, der kan danne basis for videndeling og lette iværksættelse af nye projekter. I rækken af succeskriterier indgår ligeledes udvikling af en evalueringspraksis, der kan måle langsigtede effekter af større kulturudvekslingsindsatser.

Blandt Kulturpanelets *fælles arbejdsmetoder* kan nævnes organisering i mindre operationelle arbejdsgrupper, herunder landegrupper, der har både en projektleder og tovholder tilknyttet. Dette skal sikre fremdrift i de konkrete projekter.

Kulturpanelets arbejde for den kommende periode skal endelig understøttes af et styrket og vedvarende fokus på *kommunikation og markedsføring af de konkrete indsatser*.

Med handlingsplanens fælles mål, metoder, principper, integrerede temaer og geografiske områder er det ønsket, at Kulturpanelet i perioden 2014-16 kan styrke sit samarbejde om Danmarks Internationale Kulturudveksling og bedre formidle resultaterne af samarbejdet.

3.

INDLEDNING

Det Internationale Kulturpanel³ har gennem snart tre år arbejdet konkret med at følge op på målsætningen om at øge kulturudvekslingen med udlandet og styrke internationaliseringen af dansk kulturliv.

Indholdet og organiseringen af dette arbejde har hvilet på ønsket om at få skabt de rette forudsætninger for opfyldelsen af den *internationale kulturudvekslings fire formål* om 1) udvikling og fornyelse af dansk kunst og kultur, 2) markedsføring af Danmark som land, 3) fremme af kultureksport og 4) fremme af interkulturel dialog.

Formålene er ligeværdige og bidrager hver især til at fortælle den samlede historie om, hvorfor Danmark udveksler kultur med udlandet. De fire kulturudvekslingsformål har således ingen rangorden, men fælles for dem er, at de har deres udspring i kunstens og kulturens egenværdi, som også er forudsætningen – og grundlaget – for udviklingen af de konkrete kulturudvekslingsaktiviteter. Dette hvad enten et kulturudvekslingsprojekt primært bidrager til udvikling af dansk kunst og kultur, primært har et kommercielt eksportrettet formål, fortrinsvis skal markedsføre Danmark eller først og fremmest sigter på gensidig forståelse mellem Danmark og andre landes kulturer.

Princippet om, at ethvert kulturudvekslingsprojekt skal være funderet på kunst- og kulturfaglig kvalitet, er værd at nævne i denne sammenhæng. Den kunst- og kulturfaglige kvalitet er et vigtigt fundament, som er afgørende for succes med de fire hovedformål set i et lidt længere perspektiv. Hvis der gås på kompromis med kvaliteten af hensyn til for eksempel markedsføringen, vil det i længden ikke være god markedsføring af Danmark. Kravet om kvalitet indgår i de såkaldte KIU-principper, som alle Kulturpanelets medlemmer lægger til grund for deres arbejde – bevidst eller udtalt. Der er således

---

³ Det Internationale Kulturpanels medlemmer er: Statens Kunstråd (pr. 1 januar 2014 Statens Kunstfond), Det Danske Kulturinstitut, Dansk Arkitektur Center, Dansk Design Center, Det Danske Filminstitut, Center for Kultur og Udvikling, Kulturstyrelsen, Udenrigsministeriet, Erhvervs- og Vækstministeriet og Kulturministeriet.

konsensus blandt Kulturpanelets medlemmer om at basere udvekslingen med udlandet på principper som fokus på kvalitet og faglighed, interesse udefra, fokusering, fleksibilitet, markedsføring mv.

Kulturudvekslingens fire formål og kunstens og kulturens egenværdi som grundpille ville imidlertid være tomme koncepter, hvis det ikke var for de mennesker, som skaber kunsten og kulturen, som gennemfører og deltager i kulturudvekslingen, og som i sidste ende er brugere af den nationale og udenlandske kunst og kultur, de præsenteres for.

Ved at tage udgangspunkt i mennesket og menneskelige relationer i forbindelse med international kulturudveksling kommer aspekter som identitet, menneskelig udvikling, deltagelse, dialog og demokrati mere til deres rette plads. Det samme gælder spørgsmålet om fremme og beskyttelse af grundlæggende menneskerettigheder.

I sidste ende sker al udvikling, hvad enten det gælder på samfunds- eller individniveau, i samspil med verden omkring os. Danmarks internationale kulturudveksling skal fortsat bidrage til dette samspil gennem fokus på kulturens egenværdi som fundament for kulturudvekslingens fire formål, der både retter sig mod kunst- og kultursektoren, og også rækker bredere ud politisk, økonomisk og socialt.

Kulturpanelets vision for Danmarks kulturudveksling med udlandet er at styrke forbindelseslinjerne mellem Danmark og omverdenen gennem mødet med andre kulturer og lande og som led heri bidrage med vedkommende fortællinger om Danmark, fremme gensidig inspiration og samarbejde samt befordre menneskelig og samfundsmæssig udvikling.

Kulturpanelet blev nedsat i 2010 som et overordnet forpligtende samarbejdsforum omkring international kulturudveksling og profilering af dansk kultur i udlandet. Panelet består af repræsentanter for ministerier og en række centrale kunst- og kulturfaglige aktører, som tilsammen dækker over mange kunstarter, kulturområder og sektorer.

Grundlaget for arbejdet har været en *strategisk handlingsplan for 2011-2013*, som definerede en række fælles tematiske, geografiske og andre indsatsområder og indeholdt metodiske overvejelser og prioriteringer. Kriterierne for valg af tema og geografi har været indsatsområdernes mulighed for at opfylde den internationale kulturudvekslings fire overordnede formål.

Konkret udvalgte som geografiske fokusområder dels *BRIKS-landene* – dvs. Brasilien, Rusland, Indien, Kina og Sydafrika – og dels *Mellemøsten*. Valget af

disse lande og regioner skyldtes ud over, at de har stærke kulturer, som er vigtige inspirationskilder til dansk kunst- og kulturliv, også interessen for nye vigtige markeder og for Mellemostens vedkommende også et særligt behov for at styrke den interkulturelle dialog. Sideløbende med den særlige indsats for at gennemføre fælles aktiviteter i de valgte områder, gennemfører Kulturpanelets aktører fortsat omfattende aktiviteter i andre lande, herunder inden for Europa.

Temaerne *bæredygtighed* og *børne- og ungekultur* blev udvalgt af panelet på grundlag af de værdier i den danske samfundsmodel, som vi i Danmark gerne vil være kendte for. Temaerne er samtidig områder, hvor vi har noget at byde på, og som i vidt omfang også efterspørges i udlandet. Temaerne udgør ikke bare indsatsområder i de udvalgte geografiske satsningsområder, men også et fokus for aktører i samtlige lande.

Den første handlingsplan er i foråret 2013 blevet evalueret af panelet, og sigtet er i nærværende anden handlingsplan at tage højde for de indledende erfaringer med at samle en række meget forskelligartede aktører om et fælles strategisk samarbejde.

Generelt kan det siges om *evalueringen*, at den har givet gode indspil til udformningen af arbejdet fremover i panelet. F.eks. har evalueringen bekræftet, at en fælles strategiplan er et nyttigt grundlag for de enkelte aktørers prioritering af aktiviteter og ressourcer. Statusopgørelsen har imidlertid været gennemført for tidligt i forhold til at give et fyldestgørende billede mht. den strategiske handlingsplans effekt på f.eks. de konkrete projekter. Det skal derfor pointeres, at arbejdet med at tage ved lære af de indhøstede erfaringer med panelets konkrete arbejde vil fortsætte og blive tænkt ind fremadrettet. Derudover vil denne nye handlingsplan ligeledes være præget af *udviklingstendenser på den globale scene* – som f.eks. et skarpere fokus i Danmarks internationale samarbejde og bestræbelser i de såkaldte *andenbølgerlande* (Sydafrika, Sydkorea, Mexico, Indonesien, Vietnam og Tyrkiet). Udviklingen vil også skulle afspejles i *arbejdsmetoder og principper for kulturudvekslingen*, jf. afsnit 2 nedenfor.

Panelstrukturen hviler på den grundtanke, at de enkelte aktører – det være sig f.eks. Udenrigsministeriet eller Det Danske Filminstitut, Det Danske Kulturinstitut eller Dansk Design Center – overordnet arbejder med samme formål for øje og ud fra de samme principper, når det gælder international kulturudveksling. Videre ligger det til grund, at aktørerne sammen kan opnå større gennemslagskraft og robusthed i samspillet med omverdenen end ved at stå alene.

Den strategiske handlingsplan er det konkrete arbejdsredskab for panelet og bidrager til at fokusere indsatsen og ressourcerne. Den strategiske handlingsplan godkendes af kulturministeren og vil ligesom i tilfældet med den første strategiske handlingsplan være et fælles ståsted og afsæt for kulturudvekslingen med udlandet. Det fælles dokument skal dog ikke være til hinder for, at panelets medlemmer også fremover varetager opgaver og gennemfører projekter inden for deres fagspecifikke felt, som ikke falder inden for den fælles plan. For Statens Kunstråd, som pr. 1. januar 2014 fusionerer med Statens Kunstfond under det fælles navn "Statens Kunstfond", gælder også i fremtiden, at det som armslængdeorgan ikke i samme omfang kan være forpligtet på panelets strategiplan, som tilfældet vil være for de øvrige aktører.

Sigtet med den første strategiske handlingsplan har været tredelt: For det første helt overordnet at *binde* mange af de kulturudvekslingsprojekter, som panelets medlemmer gennemfører, *op på en fælles strategi*, der giver mening og retning for Danmarks internationale kulturudveksling og sætter den i perspektiv for en given periode. For det andet at give *pejlemærker* for centrale aktørers og institutioners prioritering af kommende indsats, ligesom formålet har været at fungere som *udgangspunkt for dialogen* mellem de respektive ministerier og øvrige aktører i udformningen af resultatkontrakter, rammeaftaler og handlingsplaner. Og endelig har funktionen for det tredje været at danne udgangspunkt for *koordinering og videndeling* mellem aktørerne og for iværksættelsen af *konkrete samarbejdsprojekter*.

Der blev i forbindelse med den første strategiplan lagt vægt på, at mange af indsatsområderne indgår i sammenhæng med andre væsentlige overordnede indsats. Der har således været arbejdet med at skabe synergi og sammenhæng til f.eks. de landestrategier, som varetages af Udenrigsministeriet mht. det generelle samarbejde med enkeltlande, heriblandt regeringens vækstmarkedsstrategier. Målsætningen om at skabe sammenhæng til andre strategier vil også fremover være vigtig, og ud over lande- og vækstmarkedsstrategierne vil det være oplagt også at have øje for mulig gensidig synergi til regeringens "Vækstplan for de kreative erhverv – design" fra 2013, til opfølgningen på anbefalingerne fra regeringens Vækstteam for Turisme og Oplevelsesøkonomi fra 2013 samt til Danmarks Strategi for Kultur og Udvikling "Retten til Kunst og Kultur" fra 2013.

Frem for alt har de hidtidige erfaringer vist, at opdelingen mellem tematiske og geografiske indsatsområder har været nyttige greb for at komme i gang med arbejdet. Der har været tale om en god første fase, og Kulturpanelet er nu klar til at bringe arbejdet ind i en ny fase, hvor der anlægges en mere integreret tilgang til de enkelte fokusområder. Bæredygtighed har f.eks. også relevans for kulturudvekslingen med Brasilien, mens børne- og ungekultur er meget relevant i kulturudvekslingen med Mellemøsten. Derfor integreres

temaerne i de geografiske indsatsområder, således at børn og unge og bæredygtighed er i fokus i forbindelse med BRIKS-landene, Mellemøsten og de nye vækstbølgelande, som også vil have opmærksomhed i denne treårige periode. Et nyt tema *dialog, demokrati og deltagelse* introduceres endvidere i tråd med visionen om også at sætte fokus på de enkelte mennesker, der indgår i den internationale kulturudveksling – det være sig som aktører, operatører og ikke mindst brugere og publikum.

Skønt der er behov for yderligere vurdering af panelets og planens effekt på tilrettelæggelse af konkrete projekter og samarbejdsrelationer, er der god grund til at videreudvikle på disse områder og blive endnu dygtigere. Der er i det hele taget god grund til at lave en ny plan, der tager højde for gjorte erfaringer og holder sig de seneste udviklinger for øje – f.eks. behovet for fokus på nye lande, ønsket om en mere integreret tilgang, efterspørgsel udefra og behov hjemme.

4.

PRINCIPPER, MÅLSÆTNINGER, SUCCESKRITERIER OG METODER

4.1. Principper

Der er behov for løbende at se på de fælles principper for kulturudveksling. Kulturpanelets første handlingsplan byggede på de såkaldte KIU-principper, som stammer fra en rapport fra Kunstrådets udvalg vedr. det internationale kultursamarbejde fra 2004 og tæller i alt ni centrale principper, der bør lægges til grund for det danske internationale kulturarbejde⁴. Principperne har vist sig at være en vigtig rettesnor og garant for vellykkede kulturudvekslingsprojekter.

Der har allerede været taget initiativ til at opdatere KIU-principperne. Kunstrådet tog i forbindelse med sin handlingsplan for 2007-2011 skridt til at gentænke principperne som led i rådets fokus på kunsten og globaliseringen. De fokuserede på fem sæt af principper, der sigtede til at fremtidsrette den internationale kulturudveksling og bl.a. at ruste kunstnerne til at fungere i en globaliseret verden. F.eks. introducerede Kunstrådet et princip om *videndeling, uddannelse og debat* bl.a. i erkendelse af, at en bred videndeling af opnåede erfaringer gennem netværk og uddannelse af kunstnere er vigtige principper for at sætte kunstnere i stand til at møde både de kulturelle og rent praktiske udfordringer ved at udstille og arbejde internationalt.

Kunstrådets globaliseringsprincipper rummer de fleste af KIU-principperne. Det Internationale Kulturpanel vil i forlængelse af de løbende konkrete erfaringer med kulturudveksling med udlandet løbende vurdere indsatsen i lyset af debatten om principperne og reflektere over de enkelte princippers tyngde og nødvendighed. I udgangspunktet vil Det Internationale Kulturpanel adoptere og i nogen grad fokusere Kunstrådets principper og i lyset af denne nyfokusering og bredere udbredelse af principperne omdøbe dem til internationale kulturudvekslingsprincipper eller IKP-principper.

---

⁴ De ni principper er: *kvalitet, interesse udefra, fokusering, gensidighed, netværksorganisering, fleksibilitet, enkelthed, markedsføring, opfølgning.*

Principperne er følgende:

- 1) Høj kvalitet skal være udgangspunktet for ethvert initiativ og projekt.
- 2) Der skal i forbindelse med ethvert initiativ og projekt være fokus på at sikre interesse udefra, gensidighed og lokal forankring.
- 3) Der skal i forbindelse med ethvert projekt arbejdes for et langsigtet perspektiv, en videndeling og en netværksorganisering.
- 4) Hvor det overhovedet er muligt og relevant bør der i forbindelse med et initiativ og projekt fremmes en bottom-up-tilgang og facilitering af aktør-til-aktør-samarbejde.
- 5) Der skal i ethvert projekt og initiativ være fokus på målgrupper, kommunikation og synliggørelse.

Langt de fleste af KIU-principperne genfindes i IKP-principperne, der gruppevis har en vis kronologi i forbindelse med et kulturudvekslingsprojekt. Det første princip om høj kvalitet bør være grundlaget for ethvert kulturudvekslingsinitiativ og -projekt. Den anden gruppe af principper er grundlæggende og må ligeledes gælde for ethvert projekt og enhver indsats. Der er her fokus på, at et ethvert kulturudvekslingsprojekt går to veje og må blive til i vekselvirkning mellem danske og udenlandske partnere. Det betyder også, at Danmarks internationale kulturudveksling både handler om at præsentere dansk kultur *ude* i verden og møde udenlandsk kultur *i* Danmark. Den tredje gruppe af principper er ligeledes almenlydig for et projekt, men fokuserer især på det operationelle plan. Den fjerde gruppe af principper handler om at tage udgangspunkt i menneskerne bag et projekt. De sættes ind på baggrund af seneste erfaringer med konkrete projekter og signalerer, at det i vidt omfang handler om at fremme samarbejdet mellem ligesindede – f.eks. kunstnere, museumsrepræsentanter og frivillige organisationer – på tværs af landene for at opnå reel gensidighed og bæredygtighed i projekterne. Denne gruppe af principper vil være relevant i mange tilfælde, men ikke nødvendigvis i alle. Den fjerde og sidste gruppe gentager og opdaterer princippet om at gøre opmærksom på et projekt, så det kan nå bredt ud. Kommunikation går hånd i hånd med synliggørelse og signalerer fokus på forskellige grupper af mennesker og behovet for at tilpasse kommunikationen til målgrupperne.

4.2. Målsætninger

Det overordnede mål for Kulturpanelets anden handlingsplan er at fremme kulturudvekslingens fire formål om udvikling og fornyelse af dansk kunst og kultur, markedsføring af Danmark som land, fremme af kultureksporten og fremme af den interkulturelle dialog gennem samarbejde og koordinering på tværs af ministerier og institutioner.

Arbejdet med den første handlingsplan har skabt et nyt forum og en ny modus for samarbejdet, men evalueringen af første handlingsplan pegede på, at der i forhold til det operationelle niveau – dvs. i forhold til at agere som platform for helt konkrete kulturudvekslingsprojekter – fortsat er en del tilbage at arbejde med.

Den sparsomme erfaring, der imidlertid er opnået hvad angår fælles projekter, peger også på en anden udfordring: nemlig at sikre større sammenhæng og synlighed i de aktiviteter, der gennemføres.

Det strategiske samarbejde for perioden 2014-16 vil derfor i udgangspunktet have som målsætning at fremme innovation og fornyelse mht. fælles projekter og samarbejdsrelationer og synlighed.

Det Internationale Kulturpanel vil derfor have **følgende konkrete målsætninger** for sit arbejde i perioden 2014-16:

1. Sikre en udbygget koordinering og videndeling mellem aktørerne i Det Internationale Kulturpanel og løbende drøftelser af principiel, strategisk og metodisk karakter herunder af de tre tværgående temaer om *bæredygtighed, børn og unge og dialog, demokrati og deltagelse* samt andre emner af strategisk relevant karakter.
2. Gennemfører fælles projekter af høj kvalitet, der tager sigte på at fremme et eller flere af de fire formål med kulturudvekslingen og løbende arbejde med at udvikle et eller flere koncepter for samarbejdsprojekter.
3. Sikre sammenhængen og synligheden, og dermed gennemslagskraften, i de fælles projekter med særligt fokus på samlet kommunikation og markedsføring af projekter og budskaber.
4. Sikre større kendskab til Det Internationale Kulturpanels arbejde og sikre større inddragelse af relevante øvrige institutioner og aktører i Kulturpanelets arbejde.

Den *første målsætning* sigter på yderligere at udvikle Kulturpanelets funktion som *udgangspunkt for koordinering og videndeling* blandt panelets forskellige medlemmer. I strategiplanperioden lægges der op til, at videndelingen kan føre til *udvikling i fællesskab* af innovative tiltag – det være sig indholdsmæssigt som metodemæssigt – såvel i forhold til de tre tværgående temaer, som i relation til andre relevante temaer. En strategisk tilgang til det nordiske kultursamarbejde har f.eks. været nævnt som et oplagt fælles

debatemne, ligesom spørgsmålet om mulig skelen til EU-samarbejdet i forbindelse med panelets arbejde kunne sættes på dagsordenen for en principiel drøftelse i panelet. Hvornår det giver mening at forfølge et multilateralt spor kunne ligeledes drøftes mere generelt. Skabelser af synergi til eller inddragelse af beslægtede indsatsområder som turisme, de kreative erhvervs potentiale for vækst og bæredygtige løsninger, videreuddannelse, systemeksport, menneskerettigheder m.m. kunne ligeledes være emner, der kunne udvikle panelets funktion som et samlingspunkt for udveksling, udvikling og fornyelse.

Den *anden målsætning* handler om at føre ord og planer ud i livet i fælles samarbejdsprojekter. Hvor formuleringen af den strategiske tilgang til kulturudvekslingen var central i første handlingsplans periode, bør konkrete samarbejdsprojekter få en stadig større vægt i det samlede billede i anden periode.

Opfyldelsen af *den tredje målsætning* om at skabe større synlighed og gennemslagskraft gennem fælles kommunikation af temaer og historier er afgørende for, om det øgede samarbejde og den øgede sammenhæng i indsatserne skal give mening. Målsætningen handler også om at udvide perspektivet til konkret i kommunikationen af en kulturudvekslingsindsats at skabe sammenhæng og synergi til andre indsatser som f.eks. turismeindsatser, vækstplaner og regeringsstrategier på andre områder. F.eks. kan et fokus på arkitektur og bæredygtighed som led i en samlet Ruslandssatsning *også* bidrage til at fortælle om regeringens vision for Danmark som et "kraftcenter for de kreative erhverv med fokus på bæredygtige løsninger"⁵. En indtænkning af det oplagte potentiale ved at se på mulighederne for en markedsføring af kulturturisme i forbindelse med kultursatsning i Kina er et andet eksempel.

Den *fjerde målsætning* om at udbrede kendskabet til Kulturpanelet og dets arbejde går dels på behovet for, at Kulturpanelets enkelte medlemmer i deres respektive organisation/institution, bagland og kontakter udadtil påtager sig en *ambassadørfunktion* mht. panelets grundlag, strategiplaner, principper og konkrete projekter. Dels går målsætningen på, at panelets medlemmer konkret breder panelets arbejde ud ved at integrere relevante institutioner og aktører i de enkelte samarbejdsprojekter. F.eks. vil det være naturligt at inddrage relevante danske museer i et museumsudvekslingsprojekt, ligesom det vil være relevant at knytte arkitektfirmaer og/eller arkitektskoler til en satsning om byfornyelse.

---

⁵ "Vækstplan for kreative erhverv – design", s. 6

4.3. Succeskriterier

1. At der på hvert IKP-møde er gennemført principielle, strategiske og metodiske drøftelser af en række aktuelle og relevante temaer, herunder af alle de tre prioriterede tværgående temaer.
2. At der for hvert af de tværgående temaer og på baggrund af de konkrete erfaringer er udviklet idébanker, som kan danne basis for videndeling og iværksættelse af nye projekter
3. At der på alle de prioriterede geografiske fokusområder og lande er gennemført mindst ét fælles samarbejdsprojekt, og at der i alle områder og lande er mindst et projekt mere under gennemførelse eller planlægning.
4. At der er udviklet et kommunikationskoncept for større samlede satsninger i et land eller i et område, og at dette er gennemført med større samlet synlighed som resultat i forbindelse med mindst to satsninger.
5. At der i alle lande- og arbejdsgrupper er inddraget mindst én øvrig institution eller aktør.
6. At Det Internationale Kulturpanel arbejder strategisk med at etablere en evalueringspraksis, der måler på langsigtede netværksopbyggende effekter ved større indsatser.

Måling af succes bør ideelt set ikke stoppe ved en opgørelse af antal drøftelser og fælles samarbejdsprojekter. Heller ikke ved en konstatering af at der er udviklet et kommunikationskoncept og inddraget øvrige aktører i panelets arbejdsgrupper. Selv om det er relevant at se på, at panelet rent faktisk gennemfører, hvad der er planlagt, ville det gøre en vurdering af panelets arbejde mere komplet, hvis man også så på *effekten* af en given indsats. Det er imidlertid et stor udfordring at opstille vurderingskriterier til måling af effekter, ligesom det typisk vil være meget ressourcekrævende at gennemføre en effektmåling.

4.4. Arbejdsmetoder

Det Internationale Kulturpanel har i sin første handlingsplansperiode 2011-13 forankret en stor del af sit arbejde med de udvalgte satsningsområder i tre arbejdsgrupper om hhv. bæredygtighed, Mellemøsten og BRIKS-landene. Arbejdet med børn og unge som satsningsområde har ikke været organiseret i en selvstændig arbejdsgruppe. I stedet har det været forsøgt integreret som et opmærksomhedspunkt i de eksisterende arbejdsgrupper.

Arbejdsgrupperne har anvendt megen tid på at konkretisere det pågældende indsatsområde via delstrategier og/eller begrebsudvikling. Senere i forløbet har der været fokus på at identificere konkrete samarbejdsprojekter, og arbejdet har i nogle tilfælde bevæget sig ind i en mere operationel fase.

I nærværende handlingsperiode 2014-16 er det som nævnt afgørende at sikre fremdrift i tværgående indsatser og projekter. Det gøres for det første ved at organisere arbejdet i mindre operationelle grupper. Hver gruppe vil have både en *projektleder* og en *tovholder*. *Tovholderen* skal have ansvaret for, at der sker fremdrift i gruppen, og med henblik herpå skal tovholderen være på mindst kontorchefniveau og repræsentere en institution/organisation, der er medlem af IKP. *Projektlederen* vil have ansvaret for at sikre fremdrift og gennemførelse af de konkrete projekter. For det andet integreres arbejdet med de udvalgte tværgående temaer – bæredygtighed, børn og unge samt dialog, demokrati og deltagelse i arbejdet med de geografiske satsningsområder. Der vil bl.a. blive anvendt besøgsprogrammer, fælles researchrejser og videokonferencer med inddragelse af ambassader og kulturinstitutioner i de pågældende områder samt evt. møder i forbindelse med det årlige kulturseminar.

Hvad angår det hidtidige strategiske fokus på BRIKS-landene, har det været nødvendigt i en første handlingsplansperiode at tænke de meget store og meget forskelligartede lande sammen for at afprøve muligheder for, hvordan man kan angribe store og markante vækstmarkeder som Brasilien, Rusland, Indien, Kina og Sydafrika, når det gælder kulturudveksling og kultursamarbejde. Når det handler om operationalitet og konkret opfølgning på handlingsplanen og iværksættelse af konkrete projekter, er det pga. landenes forskellighed imidlertid mere frugtbart at følge særskilte strategier for de enkelte lande. Fremadrettet vil der derfor alene være en landegruppe for hvert af de fem lande.

Arbejdet med Mellemøsten fortsætter i sin nuværende form med en tværgående arbejdsgruppe og små ad hoc-projektgrupper, idet det har vist sig nødvendigt at have fokus på relationsopbygning med henblik på gensidigt kendskab og forståelse, ligesom det har vist sig i nogle tilfælde at give god mening at arbejde med projekter på tværs af landegrænser.

I arbejds- og landegruppernes arbejde kan inddrages relevante interesserede kulturinstitutioner og andre aktører, som ikke er repræsenteret i Det Internationale Kulturpanel.

Temaerne bæredygtighed, børn og unge, samt dialog, demokrati og deltagelse integreres som nævnt i de geografiske indsatsområder BRIKS-landene og Mellemøsten. Der etableres således ikke arbejdsgrupper for hvert af disse tværgående temaer. I stedet får Det Internationale Kulturpanel og dets tilknyttede sekretariatsfunktion ansvaret for den løbende erfaringsopsamling på de tre tværgående temaer, ligesom alle geografisk funderede arbejds- og landegrupper forpligtes til løbende over for panelet at redegøre for, hvilke

overvejelser og konkrete projekter mht. de tre tværgående temaer der arbejdes med.

Desuden er der foretaget ændringer i Kulturpanelets sammensætning, således at alle de kunstarter (scenekunst, musik, billedkunst, litteratur, kunsthåndværk og arkitektur), som ligger under det nye "Statens Kunstfond", er repræsenteret på lige fod med de øvrige faglige operatører (Det Danske Filminstitut, Dansk Arkitektur Center og Dansk Design Center). Det vil sige, at alle formænd (eller andre medlemmer) af den nye Statens Kunstfonds projektstøtteudvalg (inkl. arkitektur) fremadrettet vil blive inviteret til at deltage i Kulturpanelets arbejde.

Den strategiske handlingsplan suppleres af Kulturpanelets årlige arbejdsprogrammer, der kun omfatter de største projekter og/eller de projekter, der vurderes at være mest centrale i forhold til strategien.

5.

TVÆRGÅENDE TEMAER

På tværs af de udvalgte geografiske indsatsområder, som beskrives nærmere i kapitel 4, arbejder Det Internationale Kulturpanel med tre tværgående temaer:

1. Bæredygtighed
2. Børn/unge
3. Dialog, demokrati og deltagelse.

Der er oplagte sammenhænge mellem de tre tværgående temaer. F.eks. hænger spørgsmålet om bæredygtighed typisk sammen med deltagelse, ligesom temaer vedr. børn og unge ofte kan kobles sammen med inddragelsesemner. Samtidig rummer temaerne hver især centrale selvstændige problemstillinger, der gør det meningsfuldt at sætte fokus på dem enkeltvis.

Det Internationale Kulturpanel ønsker i den kommende periode at fastholde og udvikle sit fokus på såvel bæredygtighed som børn/unge, der også var centrale temaer i Kulturpanelets første handlingsplan. Både fordi Danmark har væsentlige styrkepositioner på begge områder, og fordi der er efterspørgsel ude i verden på bl.a. de metodiske kompetencer og tilgange, vi har på områderne. Derudover tilføjes der et nyt tema i handlingsplanen for 2014-16: *dialog, demokrati og deltagelse*, hvor det enkelte menneske vil komme i centrum som led i kulturudvekslingen. Fokus på den danske tradition for sammenhæng mellem ”folkeoplysning” og demokrati vil kunne uddybe fortællinger om Danmark, dansk kultur og danskere og gøre dem til mere komplette illustrationer af, hvad vi står for. Eksempelvis er måden, vi typisk samarbejder og organiserer os på i forbindelse med kulturudvekslingsprojekter, påvirket af vores folkeoplysnings- og demokratitraditioner. Kulturpanelet vil afsøge, hvordan dialog, demokrati og deltagelse kan aktualiseres og komme i spil i forbindelse med de kulturudvekslingsprojekter, som også har et demokratiudviklings- og borgerinddragelsesaspekt.

Fælles for de tre temaer er, at de hver gang skal være med i overvejelserne, når der træffes beslutning om konkrete samarbejdsprojekter inden for de udvalgte geografiske indsatsområder. Det er derimod ikke tanken på forhånd at udelukke andre gode samarbejdsprojekter, som ikke har et af de tre temaer som fokus.

Det Internationale Kulturpanel og dets tilknyttede sekretariat er ansvarlig for at videreføre diskussionen om de tre temaer og vil konkret

- udvikle en værktøjskasse til brug for gennemførelsen af små projekter med fokus på de tre temaer
- screene de allerede udviklede projekter inden for de tre temaer og samle gode eksempler – best practises – i et idékatalog.

5.1. Bæredygtighed

Bæredygtighed er, i forhold til de globale klimamæssige, økologiske og sociale udfordringer, verden står over for, et uomgængeligt tema, der i stigende grad vil præge dagsordenen internationalt. Det bemærkes i den sammenhæng, at FN i stigende grad har fokus på sammenhængen mellem kultur og bæredygtig udvikling.

Danmark har fået stor konkurrence fra andre lande på dele af bæredygtighedsområdet (f.eks. med hensyn til bæredygtige energiløsninger). Men Danmark har fortsat en række styrkepositioner på området, som vi bør arbejde på at udbygge som et åbent og dialogorienteret land, der bestræber sig på at finde bæredygtige løsninger i dialog med omverdenen. Det gælder bl.a. vores tilgang til indretning af byer, hvor arkitektur, miljø og mennesker spiller sammen. Her indgår den danske cykelkultur ofte som et element af stor interesse.

Hvis danske kulturaktører mere målrettet integrerer bæredygtighed i deres strategier, vil de kunne bidrage til, at Danmark også fremover får mulighed for at sætte dagsordenen. Dette vil tilmed kunne skabe en ”konkurrencefordel” for Danmark. Der er tale om et langsigtet fokus på holdning og kvalitet, som har god sammenhæng med ønskerne om at profilere værdier som ansvarlighed, respekt og menneskelig udvikling og kulturens bidrag hertil. DDC’s fokus på at anvende design målrettet for at fremme holdbarhed og genbrug med henblik på at give værdi og mening for mennesker og samfund er et eksempel på en integreret tilgang til kultur og bæredygtig udvikling. Et andet illustrativt eksempel er Index: Design To Improve Life, der stiller skarpt på udviklingen af produkter, der kan løse udfordringer for mennesker såvel som samfund.

Det Internationale Kulturpanel har i sin første handlingsplans periode arbejdet med at præcisere kunsten og kulturens særlige rolle i bæredygtighedsdagsordnen. Der blev i den sammenhæng afholdt en vellykket workshop i 2012 med en bred gruppe af deltagere fra de kreative miljøer, som førte til formuleringen af kunsten og kulturens særlige rolle i bæredygtighedsdagsordnen. En af de allervæsentligste roller er kunstens og kulturens evne til at se det unikke i - og skabe værdier i dét, vi normalt betragter som værdiløst. Helt konkret giver det sig f.eks. udtryk i forbindelse med anvendelse af gamle forladte industriområder til helt nye formål. En anden væsentlig rolle er kunsten og kulturens evne til at gøre bæredygtighed sanselig, f.eks. gennem designprodukter, som tilsammen leverer mange forskellige æstetikker for bæredygtighed og dermed også peger på kompleksiteten i bæredygtighedsbegrebet. Herved skaber kunsten og kulturen også rum for erkendelse og debat.

Der vil fortsat være brug for en løbende diskussion i kulturpanelet af kulturens rolle i forbindelse med bæredygtighed, og her kan det blive aktuelt at inddrage erfaringer fra andre lande, som f.eks. England og Australien, hvor man er lidt længere med at udvikle kunsten og kulturens rolle heri.

Det Internationale Kulturpanel og dets tilknyttede sekretariat er ansvarlig for at videreføre diskussionen på området og vil konkret i forhold til bæredygtighed:

- sikre opsamling og formidling af det allerede gennemførte arbejde med begrebsafklaring og konceptudvikling i den arbejdsgruppe, som arbejdede med emnet i handlingsplanperioden 2011-13
- afholde en international konference om erfaringer med kulturens rolle i bæredygtighedsproblemstillingen
- løbende følge op på arbejdet med bæredygtighed i arbejdsgrupperne med henblik på at sikre erfaringsudveksling og videndeling om konkrete projekter og koncepter, herunder sikre inddragelse af relevant ekspertise og inspiration
- understøtte den etablerede diskussionsgruppe på LinkedIn, som pt. har 130 medlemmer. Gruppen er kun åben for personer, som har en faglig/professionel indgang til kunst/kultur og bæredygtighed. Gruppen kan bruges til at idéafprøve og identificere af relevante samarbejdspartnere i forbindelse med Kulturpanelets bæredygtighedsprojekter

- tage initiativ til at udvikle et koncept eller metodiske redskaber for arkitektur og bæredygtighed, særligt i forhold til byrum, som kan anvendes i forbindelse med landesatsninger i BRIKS-landene og Mellemøsten. Kulturpanelet vil inddrage eksterne aktører i drøftelserne, f.eks. relevante aktører i LinkedIn-gruppen om kunst/kultur og bæredygtighed.

5.2. Børne- og ungekultur

Børn er en vigtig målgruppe, fordi børnene er ”first movers” – det er her, fremtiden starter, og børne- og ungekulturen har relevans for samtlige af kulturudvekslingens fire hovedformål.

Danmark har internationalt en række styrkepositioner, når det gælder børne- og ungekultur. Vi har nogle kvaliteter at byde på, som har udviklet sig over mange år. Det gælder det autentiske og skabende møde mellem børn og kunst i øjenhøjde, ligesom vi har en veludviklet metode eller model for børnenes møde med kunsten og kulturen: ”at opleve kunsten, at lære at forstå den og at prøve at skabe kunst”. Desuden uddanner vi formidlere inden for kunst og kultur, som er specialiserede i netop den metode, og de danske aktører er desuden generelt gode til at skabe netværk og gensidig inspiration på tværs af sektorer.

Der er behov for fortsat stærkt fokus på børne- og ungeområdet, hvis Danmark også i fremtiden skal være et land, man i international sammenhæng vender sig til, når man vil have den højeste kvalitet og ekspertise på området.

Det Internationale Kulturpanel og den tilknyttede

sekretariatsfunktion er ansvarlig for at sikre det fortsatte fokus på børn og unge og for erfaringsopsamling og videndeling på området og vil konkret i forhold til børn og unge:

- Løbende følge op på arbejdet med børn og unge i arbejds- og landegrupperne med henblik på at sikre erfaringsudveksling og videndeling om konkrete projekter og koncepter, herunder sikre inddragelse af relevant faglig ekspertise og inspiration.
- Konkret samle op på den metodiske tilgang til børne- og ungeindsatsen med henblik på at identificere generelle principper for indtænkning af børn og unge i de allerede gennemførte børne- og ungeprojekter i kulturudvekslingen med udlandet. Her kan bl.a. nævnes CICLO-projektet, som har været gennemført i Brasilien og fremadrettet gennemføres i Rusland og eventuelt de øvrige BRIKS-lande.

Herudover vil CKU som optakt til IMAGES 2015 arrangere en konference, som målrettet vil fokusere på arbejdet med børn og unge, og på hvordan kunst med et internationalt perspektiv integreres i den langsigtede strategiske planlægning i regioner og kommuner, og hvordan dette kan integreres i kulturaftalerne med kommunerne.

5.3. Dialog, demokrati og deltagelse

I Danmark hører demokrati og folkeoplysning uløseligt sammen, og nogle vil mene, at folkeoplysning netop *er* dialog, demokrati og deltagelse. Traditionen for at etablere fora og platforme for en ligeværdig samtale på tværs af sociale og økonomiske skel, og for at danne foreninger og andre sammenslutninger, som på basis af frivillighed og engagement tager ansvar for et fællesskab, er værdier og metoder, der er efterspørgsel på flere steder i verden.

Danmark er desuden sammen med de øvrige nordiske lande kendt for sit arbejde for at fremme menneskerettigheder – ikke mindst i samarbejdet med udviklingslande. I 2013 blev *”Retten til Knust og Kultur”* vedtaget som ny strategi for kultur og udvikling i Danmarks udviklingssamarbejde. Heri er også sikring af ytringsfrihed for kunstnere og kulturaktører og *empowerment* gennem aktiv deltagelse centrale elementer.

Demokratiudvikling, deltagelse og *empowerment* er ikke mindst relevant i forbindelse med projekter i Mellemøsten – helt konkret vil der i den kommende periode blive arbejdet videre med samarbejdet om kunst og kultur i det offentlige rum. Deltagelse og demokrati vil også indgå i forhold til indsatsen rettet mod BRIKS-landene, hvor temaet i høj grad relevant. F.eks. er der i Kina interesse for nye modeller for inddragelse og for, hvordan man sikrer et mere socialt aspekt i forbindelse med den fremadstormende økonomiske vækst.

Det er **Det Internationale Kulturpanel og den tilknyttede sekretariatsfunktion**, som er ansvarlige for at løbe det nye tværgående fokusområde i gang og sikre erfaringsopsamling, konceptudvikling m.m. Konkret vil Det Internationale Kulturpanel:

- Igangsætte et mindre udredningsarbejde, der med fokus på erfaringer fra allerede gennemførte projekter i ind- og udland skal give en status for Danmarks arbejde med koblingen kulturudveksling og dialog, demokrati og deltagelse samt komme med idéer og inspiration til gruppernes arbejde med området. I den forbindelse kan evalueringen af CKU's Kunstpulje fra 2013 bruges som afsæt for en drøftelse i

Kulturpanelet af, om erfaringerne fra puljen kan bruges bredere i Kulturpanelet.

- Løbende følge op på arbejdet med dialog, demokrati og deltagelse i arbejds- og landegrupperne med henblik på at sikre erfaringsudveksling og videndeling om konkrete projekter og koncepter, herunder sikre inddragelse af relevant ekspertise og inspiration.

6.

GEOGRAFISKE INDSATSOMRÅDER

Europa har været og vil fortsat være det geografiske kerneområde og en dominerende platform for Danmarks kulturudveksling – ikke mindst gennem de danske repræsentationer og Det Danske Kulturinstituts afdelinger i de enkelte lande. Samtidig indgår Danmark i det strategiske samarbejde i EU og Nordisk Ministerråd.

Lige så vigtige er de samarbejder, der foregår uden for Europas grænser, og hvor globale problemstillinger og dagsordener de sidste par år har sat tydelige spor i Danmarks kulturudveksling. Tilbage i 2011 ønskede Kulturpanelet at sætte et skærpet fokus på kultursamarbejder uden for Europa og valgte BRIKS-landene og Mellemøsten som geografiske indsatsområder. Dét fokus har båret frugt, og netop i disse år finder stadig flere konkrete projekter fodfæste i disse områder.

Derfor har Det Internationale Kulturpanel for de kommende tre år valgt at fortsætte med at fokusere på det strategiske samarbejde om den internationale kulturudveksling med:

- BRIKS-landene – defineret som Brasilien, Rusland, Indien, Kina og Sydafrika
- Mellemøsten – opdelt i de tre områder Levanten, Nordafrika og Golfen.

Begge geografiske områder er fortsat meget interessante indsatsområder for kulturudveksling, men af delvis forskellige årsager.

BRIKS-landene er interessante, fordi de stadig er vækstområder i stærk udvikling, og fordi landene rummer nye vigtige markeder for danske kulturprodukter, ligesom de enkelte lande hver især har stærke kulturer, som vi kan inspireres af. Skønt der i flere af BRIKS-landene har været iværksat en stribe af konkrete kulturudvekslingsprojekter, er det stadig en udfordring at definere en fælles platform for kommunikation af projekterne, der kan binde

projekterne sammen om en fælles historie, der kan give de enkelte projekter mere gennemslagskraft.

I forlængelse af fokus på BRIKS-landene har Kulturpanelet besluttet, at der i det omfang, det er relevant, skabes synergier og tværgående samarbejde til andre lande i de regioner, som BRIKS-landene ligger i. I denne sammenhæng er der særligt fokus på *andenbølgen af vækstlandene* i regeringens vækstmarkedsstrategier, som, når det er relevant, vil være oplagte at inkludere i indsats og samarbejder. Men der vil også generelt være fokus på at udnytte synergier til andre relevante nabolande. Eksempelvis vil erfaringer og kontakter fra samarbejder i Kina være første skridt i et udvidet samarbejde med Sydkorea. Der blev f.eks. i forbindelse med en researchrejse til Sydkorea etableret kontakter til en række lokale aktører med henblik på, at den særlige satsning i Kina i 2014-2015 kan få et "spin-off" i Korea for danske musikere. Et andet eksempel er, at netværk skabt i forbindelse med den store indsats i Brasilien kan finde anvendelse i Mexico og i Chile.

I forhold til Mellemøsten blev der i 2011 udarbejdet en delstrategi for kultursamarbejdet, som inddelte Mellemøsten i tre geografiske hovedområder: Levanten, Nordafrika og Golfen og satte fokus på tre væsentlige indsatsområder: dialog og relationsopbygning samt kapacitetsopbygning og ytringsfrihed. Dette fokus vil også fremadrettet være relevant for alle de tre geografiske områder, hvortil kommer et mere eksportrettet fokus for Golfen, hvor der bl.a. arbejdes på at få samarbejder i stand om etablering og drift af museer.

Kulturudvekslingen med landene i Mellemøsten vil være præget af de forandringer, de arabiske reformkrav har afstedkommet i området de seneste år. Også her støder grundlæggende værdier sammen – et sammenstød som i dag påvirker hele verden. Der bør derfor også fremadrettet være et særligt fokus på videreudvikling af relationsopbygning gennem public diplomacy-indsatser og interkulturel dialog mellem Danmark og denne del af verden med det udtalte formål at bane vejen for en større gensidig forståelse. Samtidig er de tre områder i Mellemøsten vigtige mål for udveksling af kultur, idet områdernes kulturelle rigdom udgør en væsentlig inspirationskilde, såvel historisk som i produktion af samtidskultur.

Uanset hvilket geografiske fokusområde, der arbejdes med, vil kulturudvekslingen kunne gå begge veje – dvs. der kan være fokus på både at præsentere dansk kunst og kultur i udlandet og præsentere udenlandsk kunst og kultur i Danmark.

6.1. BRIKS-landene: Brasilien, Rusland, Indien, Kina og Sydafrika

BRIKS-landene rummer store kulturelle og geografiske forskelle. Men de er også identificerbare som individuelle lande med stimulerende kulturer for dansk kunst og attraktive kommercielle markeder.

Kulturpanelet mener, at det med baggrund i de forskellige kulturinstitutioners interesse og forventede aktiviteter i BRIKS-landene samt Udenrigsministeriets strategipapirer for landene, og heraf forventede markedsføringsindsatser inden for strategiperioden, er helt afgørende fortsat at fokusere massivt på Brasilien, Rusland, Indien, Kina og Sydafrika i den kommende årrække. I tillæg hertil peger regeringens Vækstteam for Kulturturisme og Oplevelsesøkonomi på BRIKS-landene som vækstmarkeder for kulturturisme, hvor turistgrupper fra BRIKS-landene efterspørger oplevelser med afsæt i Danmarks kulturhistorie og dansk arkitektur.

Landenes størrelse og kulturer rummer en række muligheder for danske satsninger, men giver samtidig udfordringer for et lille land som Danmark med hensyn til at opnå gennemslagskraft kulturelt, udenrigspolitisk og økonomisk. Alligevel vurderer Kulturpanelet, at perspektiverne i at fokusere indsatsen på BRIKS-landene overstiger udfordringerne i forhold til denne gruppe af vækstlande.

Kulturpanelets delstrategi for BRIKS-landene fra 2012 fungerer som strategisk sigtelinje for det fremadrettede arbejde. Med afsæt i erfaringerne fra den første handlingsplanperiode følger nedenfor en kort beskrivelse af det strategiske sigte, perspektiver og eksempler på konkrete fremadrettede initiativer for hver enkelt BRIKS-land.

6.1.1. Brasilien

Der har allerede fra før Kulturpanelets handlingsplan fra 2011-13 været planlagt og forberedt en række projekter i samarbejde mellem Danmarks ambassade i Brasília og Det Danske Kulturinstituts afdeling i Rio de Janeiro. Disse idéer er siden 2011 blevet udviklet, og nye muligheder for samarbejde er opstået bl.a. via en gennemført researchrejse til Brasilien for relevante danske aktører. En lang række projekter er således allerede afholdt, er under afholdelse eller planlægges afholdt inden for nærmeste fremtid. Som eksempler kan nævnes flere filmfestivaler, udstillinger af danske malere herunder Asger Jorn samt udstillinger med smykkedesign og udvekslinger arrangeret af den danske ambassade. Endvidere kan nævnes Dinamica Dinamarquesa, der er et samarbejde mellem Jazz Danmark, MXD, Det Danske Kulturinstituts afdeling i Rio og den lokale musikscene (2012-2013) og

CONTACT i Rio, der produceres i et samarbejde mellem Rio Kommune, lokale skoler, Det Danske Kulturinstituts afdeling i Rio og CONTACT ved Betty Nansen Teatret (2013).

Fremadrettet arbejdes bl.a. med et 3-årigt projekt om børneteater Canal Curumim, udveksling og samarbejde mellem danske og brasilianske museer og museumsorganisationer (2013-15) samt to designudstillinger i São Paulo. Derudover arbejdes der med en kultursatsning i tilknytning til OL i Rio i 2016 med skoleskibet Danmark som samlingspunkt, ligesom musikprojektet Dinamica Dinamarquesa køres videre med nye midler i 2014, denne gang også med SNYK som samarbejdspartner.

De mange projekter er søgt samlet under en samlende overskrift Co-Creation Denmark-Brasil. Der er arbejdet med at udvikle en samlende kommunikationsplatform for projekterne og herunder bl.a. udviklet et site, der har til formål at informere om projekterne og skabe kontakter mellem danske og brasilianske aktører. Kommunikationsplatform og site har haft til formål at sikre sammenhæng mellem de mange spredte projekter og dermed større synlighed. Denne del af satsningen har imidlertid været meget vanskelig at løbe i gang, og der er således behov for at videreudvikle og revitalisere såvel site som kommunikationsplatform.

Landegruppen for Brasilien har ansvaret for den løbende koordinering af arbejdet med kulturudveksling i forhold til Brasilien og vil i den kommende handlingsplanperiode arbejde med følgende:

- Sikre gennemførelsen af allerede planlagte udvekslingsprojekter samt efterfølgende opfølgning på projekterne og herigennem opnåede kontakter.
- Udvikle og facilitere nye samarbejdsprojekter mellem danske aktører og mellem danske og brasilianske aktører.
- Have fokus på udvikling af projekter, erfaringsopsamling og videndeling for så vidt angår de tværgående temaer *bæredygtighed, børn og unge og dialog, demokrati og deltagelse* og bidrage til Det Internationale Kulturpanels løbende erfaringsopsamlinger og drøftelser
- Sikre sammenhæng til andre regeringsstrategier om f.eks. de kreative erhverv og kulturturisme, hvor det måtte være relevant.

- Der skal fortsat arbejdes videre med det fælles overordnede tema for kultursatsningen, således at de relevante budskaber kommunikeres til det brasilianske og det danske publikum, og større synlighed og gennemslagskraft opnås.
- Have fokus på mulige synergieffekter til nabolande samt til nærliggende andenbølgelande som f.eks. Mexico. Her kan der indtænkes en kobling til de kontakter og netværk, som blev etableret i forbindelse med statsbesøget i 2008 og i forbindelse med nordisk fokus på Cervantino Festivalen i 2011. Også i Chile vil det som opfølgning på den strategiske begivenhed, som det officielle besøg i 2013 var, være relevant at se på mulige synergier i forhold til de øvrige lande.

6.1.2. Rusland

Siden det danske statsbesøg i Rusland i 2011 har der været arbejdet for en kultursatsning i Rusland i 2014-2015. I forbindelse med statsbesøget blev der både i Moskva og Skt. Petersborg etableret mange gode samarbejdsrelationer, der kan bygges videre på. International kulturudveksling står højt på dagsordenen i Rusland, og for at realisere dette gensidige ønske kræves det, at der indgås myndighedsaftaler på højt niveau, idet økonomiske midler til kulturudveksling udløses centralt i Rusland. Derfor er der i 2013 blevet udarbejdet et *Memorandum of Understanding* mellem Danmark og Rusland om samarbejde på kulturområdet.

Landegruppen for Rusland har ansvaret for den løbende koordinering af arbejdet med kulturudveksling i forhold til Rusland og vil i den kommende handlingsplanperiode arbejde med følgende:

- Gennemføre en kultursatsning i Rusland i 2014-2015. Satsningen vil særligt have fokus på tre områder: arkitektur og bæredygtighed, museumssamarbejde og børn og unge. Der arbejdes bl.a. med afholdelse af en konference i Moskva og evt. Skt. Petersborg om bæredygtig udvikling i en global kontekst, etablering af direkte institutionelle samarbejder mellem danske og russiske museer, gennemførelse af et konkret børne- og ungeprojekt inden for rammerne af udvekslings- og samarbejdsprogrammet CICLO, der har til formål at bidrage til UNESCO's globale Arts Education program.
- Udvikle og facilitere nye samarbejdsprojekter mellem danske aktører og mellem danske og russiske aktører samt på anden vis følge op på de opnåede erfaringer og kontakter fra kultursatsningen 2014-2015.

- Have fokus på udvikling af projekter, erfaringsopsamling og videndeling for så vidt angår de tværgående temaer *bæredygtighed, børn og unge og dialog, demokrati og deltagelse* og bidrage til Det Internationale Kulturpanels løbende erfaringsopsamlinger og drøftelser.
- Sikre sammenhæng til andre regeringsstrategier om f.eks. de kreative erhverv og kulturturisme, hvor det måtte være relevant.
- Arbejde med et fælles overordnet tema for Ruslandssatsningen, således at de relevante budskaber kommunikeres til det russiske og danske publikum, og større synlighed og gennemslagskraft opnås.
- Følge op på den indgåede *Memorandum of Understanding* mellem Danmark og Rusland.
- Have fokus på mulige synergieffekter til nabolande, hvor der eventuelt kan kobles til de kontakter og netværk, som bliver etableret i forbindelse med ovenstående arbejde.

6.1.3. Indien

I forlængelse af den store Indienssatsning i Danmark *India Today – Copenhagen Tomorrow* arbejder Det Danske Kulturinstitut på at åbne et institut i New Delhi i Indien. Anden kulturudveksling med Indien er for nuværende minimal, om end der er samarbejde på institutionsniveau på billedkunst- og litteraturområdet.

En **landegruppe for Indien** etableres og får ansvaret for den løbende koordinering af arbejdet med kulturudveksling i forhold til Indien og vil i den kommende handlingsplanperiode arbejde med følgende:

- Udvikle samarbejder med indiske kulturaktører. Der ligger et stort potentiale i at udvikle – og videreudvikle – samarbejder med indiske kulturaktører, og særligt områderne billedkunst og litteratur indeholder fremtidige perspektiver for udveksling. Landegruppen vil overveje og drøfte, hvilke konkrete områder der er relevante at starte med.
- I regi af Det Danske Kulturinstituts planer om at etablere et institut i New Delhi og ved initiering af andre samarbejder uden for denne ramme, vil Indien-landegruppen have fokus på udvikling af projekter, erfaringsopsamling og videndeling, for så vidt angår de tværgående temaer *bæredygtighed, børn og unge og dialog, demokrati*

og deltagelse og bidrage til Det Internationale Kulturpanels løbende erfaringsopsamlinger og drøftelser.

- Sikre sammenhæng til andre regeringsstrategier om f.eks. de kreative erhverv og kulturturisme hvor det måtte være relevant.
- Arbejde med at kommunikere projekterne til det indiske og det danske publikum, således at der opnås større synlighed og gennemslagskraft. Hvor det er relevant, og hvor flere projekter kan samles til en indsats, udvikles der en fælles kommunikation af den samlede kulturudveksling med Indien.
- Have fokus på mulige synergieffekter til nabolande samt til nærliggende andenbølgelande, hvor der eventuelt kan kobles til de kontakter og netværk, som bliver etableret i forbindelse med ovenstående arbejde.

6.1.4. Kina

Kulturpanelet har besluttet at gennemføre en stor kultursatsning i Kina i 2014-2015. Organisationen omkring 2014-2015-satsningen er på plads med en styregruppe og en Kina-landegruppe. Indsatsen udarbejdes i tæt samarbejde med Den Danske Ambassade i Beijing og Det Danske Kulturinstitut i Beijing.

Et væsentligt element i 2014-2015-satsningen er at synliggøre Danmark i Kina og skabe konkrete samarbejder og netværker mellem danske og kinesiske kunstnere, kulturaktører og institutioner. Så vidt det er muligt, inddrages også de tre MOU-aftaler (Memorandum of Understanding) som er indgået i 2012. Aftalerne omhandler oprettelse af et kinesisk kulturinstitut i København, oprettelse af Confusius-instituttet på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium og endelig en aftale om museumssamarbejde.

Et af de væsentlige formål med 2014-2015-satsningen er således at underbygge allerede eksisterende netværk samt skabe nye platforme for længerevarende samarbejder på institutions- og aktørniveau.

Landegruppen for Kina har ansvaret for den løbende koordinering af arbejdet med kulturudveksling i forhold til Kina og vil i den kommende handlingsplanperiode arbejde med følgende:

- Sikre gennemførelse af den planlagte satsning for 2014-2015. Satsningen skal overordnet bidrage til at synliggøre Danmark i Kina og har som led heri til formål at forstærke netværk mellem institutioner, aktører og det administrative niveau i Kina – også efter indsatsåret 2014-2015.

- Udvikle og facilitere nye samarbejdsprojekter mellem danske aktører og mellem danske og kinesiske aktører.
- Have fokus på udvikling af projekter, erfaringsopsamling og videndeling – både som led i 2014-2015-satsningen og andre fremtidige projekter – for så vidt angår de tværgående temaer *bæredygtighed, børn og unge og dialog, demokrati og deltagelse* og bidrage til Det Internationale Kulturpanels løbende erfaringsopsamlinger og drøftelser.
- Sikre sammenhæng til andre regeringsstrategier om f.eks. de kreative erhverv og kulturturisme, hvor det måtte være relevant
- Arbejde med et fælles overordnet tema for 2014-2015-satsningen, således at de relevante budskaber kommunikeres til det kinesiske og det danske publikum, og således at større synlighed og gennemslagskraft opnås.
- Have fokus på mulige synergier og samarbejder med nabolande og andenbølgelande (Sydkorea, Vietnam og Indonesien i regionen). Særligt Sydkorea har vist interesse for udvekslingsprojekter med Danmark, og det overvejes at udarbejde en MoU-aftale med Sydkorea på styrelsesniveau.

6.1.5. Sydafrika

Kulturpanelet har besluttet at prioritere en dansk deltagelse i World Design Capital i Cape Town i 2014. World Design Capital er en toneangivende verdensbegivenhed, som finder sted hvert andet år i en ny by. Organiseringen af en dansk indsats er ved at finde form, og der tegner sig et billede af en fælles indsats hvor det gennemgående træk er stærk lokal forankring af projekterne via tæt samarbejde med sydafrikanske partnere.

Landegruppen for Sydafrika har ansvaret for den løbende koordinering af arbejdet med kulturudveksling i forhold til Sydafrika og vil i den kommende handlingsplanperiode arbejde med følgende:

- Sikre gennemførelse af den planlagte satsning for 2014 i forbindelse med World Design Capital i Cape Town. Indsatsen i 2014 har til formål at efterlade sig spor i form af viden og netværk, som der på sigt kan komme meget mere ud af. Der arbejdes således med etablering af en langtidsholdbarhed i indsatsen, som rækker ud over Danmarks

fysiske tilstedeværelse i Cape Town i 2014, og som også udvikler kontaktnetværket til andre steder i Afrika.

- Udvikle og facilitere nye samarbejdsprojekter mellem danske aktører og mellem danske og sydafrikanske aktører. Landegruppen vil undersøge muligheden for at etablere et reachout-projekt i Sydafrika, hvor danske og sydafrikanske kunstnere og/eller institutioner har brugerinddragelse og medejerskab som centrale komponenter for kulturudvekslingen.
- Have fokus på udvikling af projekter, erfaringsopsamling og videndeling for så vidt angår de tværgående temaer *bæredygtighed, børn og unge og dialog, demokrati og deltagelse* og bidrage til Det Internationale Kulturpanels løbende erfaringsopsamlinger og videndeling.
- Sikre sammenhæng til andre regeringsstrategier om f.eks. de kreative erhverv og kulturturisme, hvor det måtte være relevant.
- Arbejde målrettet med at udvikle et fælles overordnet tema for indsatsen ved World Design Capital i Cape Town, således at de relevante budskaber kommunikerer til det sydafrikanske og det danske publikum, og således at større synlighed og gennemslagskraft opnås. Indsatsen har stærkt fokus på IKP-principperne om gensidighed, lokal forankring og netværksorganisering, og disse hovedbegreber vil derfor også være centrale i al synliggørelse og kommunikation af indsatsen.
- Have fokus på mulige synergieffekter til nabolande og andre lande på det afrikanske kontinent. Flere af panelets medlemmer har allerede etableret projekter andre steder i Afrika med fokus på de tværgående temaer, og Sydafrika-landegruppen har derfor opmærksomhed på at udvide de allerede eksisterende netværk på kontinentet.

6.2. Mellemøsten: Levanten, Nordafrika og Golfen

Mellemøsten er en kulturelt mangfoldig region med endog meget store forskelle i de kunstfaglige såvel som i de kommercielle kulturer, og derfor opdeles regionen i tre arbejdsområder: Levanten, Nordafrika og Golfen.

Arbejdet inden for områderne vil kunne angå følgende lande:

Levanten: Syrien, Libanon, Jordan, Tyrkiet samt Israel og Palæstina.

Nordafrika: Marokko, Algeriet, Tunesien, Egypten og Libyen.

Golfen: Bahrain, Kuwait, Oman, Qatar, Saudi Arabien, de Forenede Arabiske Emirater, Iran, Irak og Yemen.

Mellemøsten har et meget vitalt og omfattende kulturliv. Historisk bidrager regionen med kulturarv af markant betydning, og på samme tid er produktion af samtidskunst og -kultur i disse år i rivende udvikling. Kulturpanelet finder det afgørende, at dansk kunst- og kulturliv og Kulturpanelets aktører fortsat opretholder og udvikler samarbejdet med Mellemøsten. Som det også fremgår af Kulturpanelets delstrategi for de tre geografiske hovedområder Levanten, Nordafrika og Golfen, arbejdes der med en tostrengt indsats. Det vil sige, at det i overvejende grad vil være eksport og afsætning af danske løsninger, som vil være i fokus i samarbejdet med Golfen, og dialog, deltagelse og demokrati som er omdrejningspunktet i samarbejdet med Levanten og Nordafrika. Vigtigt for denne tostrengede model er, at den skal kunne tilpasses de givne forhold og således rumme en kombination af fokusområderne, hvor det er påkrævet.

For 10 år siden iværksatte den tidligere regering Det Arabiske Initiativ med det formål at støtte daværende lokale reformprocesser i Mellemøsten og at skabe grundlag for styrket dialog, forståelse og samarbejde mellem Danmark og den arabiske verden. Den arabiske verden har inden for de sidste par år undergået en markant forandring med befolkningernes nye krav om demokratiseringsreformer. Under de omvæltninger der har fundet sted, har kunst- og kulturlivet i området ikke oplevet, at reformerne har medført en udvidelse af kunstnerens rettigheder. Der bør være fokus på dette, ligesom der bør være fokus på behovet for forsoning mellem samfundsgrupperinger i kølvandet på de gennemgribende omvæltninger flere steder i regionen. Endelig bør der i forbindelse med konkrete projekter i Mellemøsten være fokus på kvinder som en særlig vigtig målgruppe. Af disse grunde finder Kulturpanelet det endog meget relevant at være til stede i Mellemøsten og ønsker at initiere projekter som målrettes interkulturel dialog, kapacitetsopbygning og ytringsfrihed. Kulturpanelet ønsker dermed også at styrke en sammenhæng mellem nærværende handlingsplan, Det Arabiske Initiativ og public diplomacy i bredere forstand.

6.2.1. Levanten og Nordafrika

I Levanten og Nordafrika er store dele af områderne under stærk forandring politisk, økonomisk og kunstnerisk som følge af reformprocesserne. Særligt i Egypten har det politiske landskab ændret sig. Kulturpanelet har derfor besluttet at søsætte initiativer, der har en stærk interkulturel dimension, og hvor dialog, deltagelse og demokrati er et markant fokus for samarbejder. I 2013 er der derfor også igangsat et workshopforløb om kunst og kultur i det

offentlige rum i København og Cairo og med deltagere fra Danmark, Egypten, Libanon og Palæstina.

Projektet overgår i efteråret 2014 til *fase 2*, som er en workshop i et af landene for *udvikling af konkrete idéer* til kunst i det offentlige rum. Samarbejdet har fokus på interkulturel dialog samt relations- og kapacitetsopbygning. Desuden er strategien for projektet at mobilisere civilsamfundet til at deltage i livet i det offentlige rum og på denne måde stimulere demokratiseringsprocesserne. Fordi relations- og kapacitetsopbygning er helt centralt for projektet, forventes det også, at der kan skabes samarbejder, som på sigt kan *realisere* omtalte konkrete initiativer i det offentlige rum – den fase er for nuværende kaldet *fase 3* og vil udvikle sig i perioden 2014-16.

6.2.2. Golfen

I Golfen gennemføres der massive investeringer i nye kulturbygninger, institutioner og museer, samt nye eventformer som film-, litteratur- og kunsthøjtider samt biennaler og symposier. På verdensplan investeres der her flest penge pr. indbygger i udvikling af nye kunst- og kulturfremmende initiativer, og Kulturpanelet vurderer derfor fortsat, at det er et væsentligt marked for Danmark at byde ind på.

Der planlægges derfor et omfattende besøgsprogram i Danmark med en af de vigtigste og mest centrale beslutningstagere i det saudiske kultursystem med henblik på eksport af dansk museumsbyggeri og knowhow om museumsforvaltning, herunder læring, formidling og drift af museumsbutikker. Endvidere har besøget for øje at afklare muligheder for samarbejder mellem Danmark og Saudi Arabien om arkæologi og udstillinger.

Selv om indsatsen i Golfen i første omgang er rettet mod et mere eksportorienteret samarbejde, overvejes det, hvordan der i dette område kan arbejdes med den del af kulturudvekslingen, som har fokus på dialog, demokrati og deltagelse.

Landegruppen for Mellemøsten har ansvaret for den løbende koordinering af arbejdet med kulturudveksling i forhold til de tre hovedområder: Levanten, Nordafrika og Golfen og vil i den kommende handlingsplanperiode arbejde med følgende:

- Sikre gennemførelse af allerede planlagt workshopprojekt og besøgsprogram samt efterfølgende opfølgning af projekterne og herigennem opnåede kontakter (Golfen).

- Udvikle og facilitere nye samarbejdsprojekter mellem danske aktører og mellem danske og mellemøstlige aktører (Levanten, Nordafrika og Golfen).
- Have fokus på udvikling, erfaringsopsamling og videndeling for så vidt angår de tværgående temaer *bæredygtighed, børn og unge og dialog, demokrati og deltagelse* og bidrage til Det Internationale Kulturpanels løbende erfaringsopsamlinger og drøftelser. Kulturpanelet vil have særligt fokus på det tematiske indsatsområde vedr. børn og unge med særlig opmærksomhed på at støtte unge piger/kvinder i *Levanten og Nordafrika*. Det giver i relation til Mellemøsten ofte god mening at skelne mellem børn og unge som målgrupper. Dialog, demokrati og deltagelse vil være helt centrale elementer – ikke mindst i projekter rettet mod unge, idet inddragelse af de unge er afgørende for udvikling af kreativitet og kritisk sans. (Levanten, Nordafrika og Golfen).
- Arbejde målrettet med kommunikation af projekterne, således at de relevante budskaber kommunikeres til det mellemøstlige publikum og det danske publikum, og således at der skabes større synlighed og gennemslagskraft i samarbejdsinitiativerne. (Levanten, Nordafrika og Golfen).
- Have fokus på mulige synergieffekter til nabolande ved at tænke i regionale sammenhænge med Tyrkiet, som er et andenbølgeland. Statens Kunstråds residency i Istanbul og besøgsprogrammer med centrale tyrkiske kulturaktører inddrages i arbejdet med at skabe tværgående synergier og samarbejder, hvor det er relevant. (Levanten).

7.

SAMARBEJDE OM STRATEGISKE BEGIVENHEDER

Ud over de tematiske og geografiske indsatsområder findes der en række kulturelle verdensbegivenheder med enten regional eller global gennemslagskraft, som ikke nødvendigvis relaterer sig direkte til handlingsplanens udvalgte indsatsområder men er begivenheder af så væsentlig strategisk betydning for en eller flere af Kulturpanelets aktører, at aktørerne under alle omstændigheder vil være til stede og deltage.

Derudover findes der en række bredere kulturelle begivenheder som f.eks. markeringer af berømte kunstnere og kulturpersonligheder, Kongehusets besøg i udlandet og erhvervsfremstød i udlandet, som også kan bruges strategisk af flere aktører. Der er gjort erfaringer med projekter, der samler kultur og erhverv, i forbindelse med Kongehusets besøg i udlandet. F.eks. ”State of Green”-satsningen i 2011 i Australien, som var et kultur- og erhvervsfremstød med fokus på bæredygtighed og grønne løsninger, der havde til formål at styrke samhandlen, public diplomacy og kulturudvekslingen mellem Danmark og Australien.

Ud over at have potentiale til at skabe synergi mellem forskellige kunstarter og erhvervsaktiviteter udgør disse strategiske begivenheder i udlandet også potentielle muligheder for at inddrage Kulturpanelets tematiske indsatsområder. Hvis disse begivenheders potentiale skal udnyttes strategisk, kræver det en forudgående koordinering mellem aktører, der allerede er til stede og involveret, og potentielle aktører. Det er f.eks. vigtigt at have en tidlig dialog om, hvad der kan spilles ind i forhold til EXPO-satsninger, og Kulturpanelet kan netop være med til at sikre, at de enkelte medlemmer i god tid kan overveje mulige indspil til begivenheder, som finder sted i andre medlemmers regi.

Kulturpanelet vil derfor fortsætte det påbegyndte arbejde med at fremme øget transparens og overblik i relation til de strategiske begivenheder og dansk deltagelse heri, med henblik på at sikre en væsentlig større koordinering og synergi mellem kunstarterne, udenrigspolitiske indsatser og relevante erhvervsaktiviteter. Der bør i den kommende periode sættes på at drage nytte

af en mere massiv dansk tilstedeværelse i vigtige begivenheder rundt om i verden for at sikre en mere sammenhængende formidling af dansk kunst og kultur og profilering af Danmark. Bl.a. bør det overvejes, om andre regeringsindsatser kan fremmes eller udnyttes i forbindelse med de strategiske begivenheder, og der bør ske erfaringsopsamling på baggrund af konkrete projekter.

F.eks. er der i et strategisk partnerskab mellem Kulturstyrelsen, Wonderful Copenhagen, Københavns Kommune og Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme blevet udviklet et pilotprojekt om udvikling og markedsføring af kulturturisme med afsæt i markeringen af Sydney Operahusets 40-års jubilæum i oktober 2013. Erfaringerne fra pilotprojektet kan bruges som inspiration til udvikling af andre konkrete samtækningsprojekter mellem strategiske begivenheder og kulturturisme i Danmark.

Panelets medlemmer forpligter sig gennem løbende videndeling til at bidrage til overblikket, og medlemmerne vil hver især grundigt overveje, hvilke samarbejdspartnere der kan være relevante i forbindelse med en deltagelse i strategiske begivenheder.

I perioden 2011-2013 har Det Internationale Kulturpanel bl.a. samarbejdet om *Designugen i Milano 2011*, den kulturelle markering af *Danmarks EU-formandskab i 2012*, *Restaureringen af Formynderskabssalen – eller Finn Juhl-salen i FN-bygningen i New York* samt *Kongehusets besøg* i henholdsvis Rusland, Australien og Chile, hvor man i de sidste to tilfælde afprøvede et nyt rammekoncept for, hvordan kultur og erhverv kan samarbejde internationalt med *bæredygtighed, synlighed og netværk* som bærende værdier. Konceptet er udviklet i et samarbejde mellem Dansk Industri, Landbrug og Fødevarer, Udenrigsministeriet/Eksportrådet og Kunststyrelsen.

De strategiske indsatsområder for den kommende periode besluttet løbende, men Kulturpanelet har allerede besluttet at gøre World Design Capital Cape Town 2014 (DDC, CKU), jf. afsnittet om Sydafrika samt Carl Nielsen jubilæet i 2015 til strategiske begivenheder, som der samarbejdes om i 2014-2016. Derudover kan Forberedelse af Den Europæiske Kulturhovedstad 2017 i Aarhus nævnes som et eksempel på en større begivenhed, det vil være oplagt at samarbejde om.

Det skal i forbindelse med udvælgelsen af strategiske begivenheder overvejes og besluttet i Kulturpanelet, hvordan dels de tværgående temaer *bæredygtighed, børn og unge samt dialog, demokrati og deltagelse*, dels *IKP-principperne* skal indgå i samarbejdet.

Der vil desuden løbende være en dialog i Det Internationale Kulturpanel om, hvordan man i forbindelse med Danmarks internationale kulturudveksling sikrer mulige synergier til det multilaterale arbejde – f.eks. inden for det nordiske samarbejde og EU-samarbejdet. Heri ligger også spørgsmålet om, hvorvidt man kan nå frem til nogle generelle retningslinjer for, hvornår og hvordan det kan give god mening at inddrage – eller ligefrem lade det bilaterale samarbejde erstatte af – det multilaterale regi i med henblik på at skabe større gennemslagskraft og synlighed udadtil.

8.

KOMMUNIKATION OG PRESSE

Alle indsatser i handlingsplanens periode skal understøttes af kommunikation, som tilrettelægges og implementeres på projektplan. Kommunikationsindsatsen er primært ekstern og rettet mod såvel modtagerland som Danmark.

Kommunikation er i den forbindelse ikke et mål i sig selv, men et værktøj til at støtte og fremme de mål, der er opsat for hvert enkelt projekt, samt skabe offentlig interesse for projektet.

Kommunikationen falder naturligt i tre faser:

- Forud for et projekt: relevant kommunikation rettes mod bidragsydere og samarbejdspartnere, intern- og relations kommunikation og dialog.
- Som led i afviklingen af projektet/indsatsen: markedsføring og PR i samarbejde med relevante institutioner i modtagerlandet.
- Afslutning og konklusion: Hvilke resultater opnåede vi med projektet?

Kommunikationsstrategien for et projekt udarbejdes i dialog med de relevante samarbejdspartnere og institutioner. Kommunikationen forankres og operationaliseres i partnerens organisation med henblik på at øge værdien af kommunikationsindsatsen gennem udnyttelse af partnerens viden om lokale medier, medie- og informationsvaner og kommunikationsnormer samt segmenter.

Til støtte for den generelle projektudvikling gennem perioden skal der udvikles en mindre kommunikationsaktivitet rettet mod relevante danske samarbejdspartnere, der skal have kendskab til relevante aktiviteter og projekter og dermed kunne tage stilling til mulige projektbidrag.

Samtidig vil Det Internationale Kulturpanel arbejde målrettet med at *sikre sammenhængen og synligheden* og dermed *gennemslagskraften* i de fælles projekter *med særligt fokus på kommunikation og markedsføring*.

Som succeskriterium for udviklingen af en fælles fortællingsramme skal der i den kommende handlingsplanperiode være udformet og anvendt et samlet koncept for kommunikation for større samlede satsninger i et land eller område, og brugen af konceptet skal have medvirket til en større samlet synlighed i forbindelse med mindst to af satsningerne.

Et eksempel på dette kan være gennemførelse af besøgsprogrammer for journalister fra modtagerlandet.

Et sådan samlet kommunikationskoncept vil være en hovedopgave for Kulturpanelet, og for at nå dette mål skal der således i den kommende handlingsplanperiode arbejdes meget mere indgående med de samlede kommunikationsaspekter end hidtil. Konkret vil det ske på baggrund af panelets drøftelse af mulige kommunikationskoncepter med udgangspunkt i de enkelte landegrupperes arbejde og med at udvikle og gennemføre en *samlet* og *samlende* kommunikation af større satsninger i modtagerlandet.

Derudover vil Det Internationale Kulturpanel i den kommende handlingsplanperiode have fokus på følgende pressestrategiske områder:

1. At forbedre samarbejde, kompetenceopbygning, netværksdannelse og videndeling omkring internationalt pressearbejde med de danske kulturinstitutioner.
2. At styrke omtalen af danske kulturbegivenheder i internationale medier (prioriterede markeder).
3. At bidrage aktivt i den tværministerielle pressekoordination omkring den internationale markedsføring af Danmark.

Presseindsatsen skal understøttes med planlægning og afvikling af besøgsprogrammer for udvalgte kulturjournalister både med henblik på journalistbesøg i Danmark og i forbindelse med afvikling af danske kulturbegivenheder i udlandet.